

Kartläggning av befintlig forskning och statistik samt identifiering av kunskapsbrister över äldre kvinnors situation i Europa (MERI) Svenska erfarenheter som innefattar uppgifter om såväl kvinnor som män

Av

**Birgitta Lindencrona, fil.lic. och Barbro Westerholm, professor
Sveriges Pensionärsförbund (SPF)**

Inledning

Under 1900-talet ökade medellivslängden i Sverige liksom i övriga Europa ett kvarts sekel. Det innebär att var femte person i Europa är en kvinna 50 år eller äldre. Trots detta visar kunskapen om äldre kvinnor och deras situation stora luckor. Vid ett möte 2001 där representanter för EU-kommissionen, nationella myndigheter inom EU/EFTA och ansökarländer deltog liksom olika ideella organisationer, däribland Sveriges Pensionärsförbund (SPF) identifierade man en rad mått och steg som borde vidtas beträffande framtida forskning. Det ledde till en ansökan till kommissionen från tolv av de femton länder som vid den tidpunkten var medlemmar i EU. Projektet hade följande syften:

- att öka kunskapen om äldre kvinnors speciella levnadsförhållanden och problem
- att öka den empiriska basen för nationella och europeiska organisationers arbete för äldre kvinnor och relationer över generationsgränserna
- att öka den empiriska basen för regeringens uppgifter inom socialpolitikens område
- att öka den empiriska basen för nuvarande och framtida forskning om äldre kvinnors levnadsförhållanden
- att öka allmänhetens uppmärksamhet beträffande äldre kvinnors situation

Från Sverige deltog Sveriges Pensionärsförbund (SPF). Vi gick igenom den forskning och den statistik vi fann beträffande äldre kvinnor för perioden 1993 – 2003. Vi tog med männen i analysen för att kunna lägga ett genderperspektiv på det vi fick fram. Projektet definierade äldre kvinnor som dem som hade fyllt 50 år. Det är en åldersgräns som inte stämmer med svenska förhållanden och vi valde i stället 65+ eftersom den bättre stämmer med de svenska förhållandena.

För att få en så heltäckande bild som möjligt skrev vi till de forskningsenheter som vi visste arbetade med frågor kring kvinnors situation och bad om relevanta referenser. Vi sökte på litteraturlatabaser och på universitetens och högskolornas hemsidor. Beträffande statistiken sökte vi fram information på de officiella databaser vi har. Mer detaljer om metodiken framgår av den engelskspråkiga rapporten som återfinns i denna publikation. Vi har också bifogat en bibliografi som visar att svensk forskning och svensk statistik är mycket omfattande. När vi jämför med de övriga elva länderna, Belgien, Finland, Frankrike, Grekland, Italien, Nederländerna, Portugal, Spanien, Storbritannien, Tyskland, Österrike, fått fram, står sig Sverige mycket väl i konkurrensen.

Som underlag för denna engelskspråkiga rapport finns en mer omfattande rörande den forskning vi funnit och en för den statistik vi fått fram. Dessa kan erhållas från SPF:s kansli.

Samtliga länders rapporter återfinns på www.own-europe.org.

För en del av länderna finns rapporterna både på hemlandets språk och på engelska. Vi har valt att inte redovisa hela rapporten på svenska utan endast en sammanfattning som följer här. Vår rapport återfinns på www.spfpension.se och har tryckts i ett begränsat antal exemplar vilka skickas till dem som bidragit med material under resans gång samt en rad andra intresserade. Vi hoppas att de rekommendationer vi kommit fram till tas om hand av forskarvärlden och att de inte hamnar i vad Mistras chef Måns Lönnroth brukar kalla forskningens "dödsdal", dvs. det ställe där forskningsresultat hamnar därför att forskare och samhällsföreträdare inte lyckas mötas kring frågan hur forskningsresultaten bäst kan användas för att utveckla vårt samhälle till gagn för medborgarna.

Slutsatser och rekommendationer.

Allmänna anmärkningar.

Hur vi åldras är individuellt. Att beskriva grupper av människor i termer av kronologisk ålder är missledande. I MERI-projektet har "äldre kvinnor" definierats som 50+, men det är stor skillnad mellan att vara 50 och att vara 100 år. Om man skall använda sig av kronologiska åldersgrupper för att beskriva kvinnors och mäns situation, bör det vara med 5-årsintervaller.

Statistiken går ofta inte längre än till 64 år, ibland till 74 eller 84. Med hänsyn till att vår livslängd har ökat med ungefär 25 år under 1900-talet, föreslår vi att det inte sätts någon övre åldersgräns för statistiken.

Statistik för både kvinnor och män har tagits med i vår rapport till MERI-projektet, eftersom ett studium av situationen för det ena könet även måste innefatta motsvarande uppgifter också för det andra, dvs. ha ett genusperspektiv.

När statistik publiceras, är det viktigt att kategorierna kombineras på ett sådant sätt att det är möjligt att urskilja relevanta data beträffande kön + ålder + det kriterium som studeras. F.n. kan man t.ex. få fram uppgifter om antalet invandrare i Sverige, om ursprungsländer, åldersgrupper och utbildningsbakgrund med kön som kriterium, men man kan inte kombinera uppgifterna så att variabeln äldre invandrarkvinnors utbildningsbakgrund framgår.

Sverige har en närmast unik tradition när det gäller longitudinell forskning. Det är av yttersta vikt –kanske den viktigaste av alla forskningspolitiska frågor inom området – att kontinuiteten i denna forskning inte hotas eller bryts.

Forskning om olika aspekter på åldrandet, äldres levnadsförhållanden, hälsa och välfärd pågår vid många universitet och andra institutioner i Sverige. Dessa studier tar vanligen upp båda könen och särskiljer män och kvinnor i olika kategorier.

Egentlig genusforskning är mindre vanlig. Det är mycket angeläget att den kunskap som finns, liksom också resultaten av den forskning som pågår, på olika sätt görs kända och sprids så att de kan användas i vidast möjliga kretsar, även om detta fordrar extra resurser och insatser.

Hälsa.

Inom detta område finns både longitudinella studier och rikligt med statistik, vilket ger oss en god bild av kvinnors och mäns hälsotillstånd. Trots detta görs det sällan genusanalyser.

Några kunskapsluckor finns som summeras nedan för framtida åtgärder.

- Det behövs mer forskning och mer adekvat statistik när det gäller äldre invandrades – såväl kvinnors som mäns - hälsa och vård
- Trots att det finns mycket data om receptbelagda läkemedel, fattas uppföljningar av hur dessa faktiskt används liksom av resultaten av medicineringen.
Det finns därför behov av en nationell registrering av läkemedelsanvändningen på individbasis. Registret bör innehålla uppgifter om patientens personnummer, vilka läkemedel som används, mängder, doseringar och indikationer. Registret skall skyddas genom sekretesslagstiftning.
- Eftersom Sverige har mycket goda förutsättningar för epidemiologisk forskning och dess patientregister inte används i full utsträckning för forskning, skulle det vara till fördel om dessa vore tillgängliga även för utländska forskare. Ett sätt att åstadkomma detta skulle vara att inrätta ett Internationellt / Europeiskt Institut för Registerbaserad Forskning (International / European Institute for Register-based Research, IIRR/EIRR). Härigenom skulle det vara möjligt att utvärdera de terapeutiska effekterna, riskerna och kostnaderna /effektiviteten beträffande de olika behandlingar som används i vården, i detta fall vården av äldre människor.
Att sådana data fattas visas av den systematiska sammanställningen av befintlig vetenskaplig litteratur i rapporten *Evidensbaserad äldrevård - En inventering av det vetenskapliga underlaget* som Statens beredning för medicinsk utvärdering, SBU, publicerat (Rapport nr163, 2003, ISBN: 91-87890-83-6) (43). Här visas att det finns ett behov av utvärdering av behandlingslitteraturen inom äldrevården beträffande kognitiva sjukdomar (demens), läkemedelsbehandling, stroke, infektioner, hudsår, geriatrisk rehabilitering, KOL, depression. Vidare finns det ett behov av klinisk behandlingsforskning rörande äldre patienter inom områdena palliativ vård, konfusion/delirium, kronisk smärta, undernäringstillstånd, akut geriatrisk, Parkinsons sjukdom, högt blodtryck, urininkontinens, hjärtsvikt och osteoporos.

Socialstyrelsen framhåller i rapporten *Jämställd socialtjänst? Könsperspektiv på socialtjänsten* (2004. ISBN: 91-7201-846-1) behovet av initiativ och åtgärder i följande fall:

- Kunskap och forskning om kvinnor och män i den sociala välfärdssektorn (socialtjänsten).

- Könsuppdelad statistik över insatser och resurser så att fördelningen av resurser mellan män och kvinnor kan följas upp. Individbaserad statistik skulle väsentligt öka möjligheterna till sådana analyser.

Utbildning.

Det finns utförlig statistik om utbildningsnivåerna när det gäller infödda äldre kvinnor och män. Vissa data fattas för åldersgruppen 65+ och statistiken borde genomgående presenteras i åldersgrupper om fem år.

Vi har bristfälliga kunskaper om hur äldre kvinnor använder datorer och har tillgång till Internet. Vilka svårigheter hindrar kvinnor från att utnyttja dessa resurser?

Arbete.

Mer forskning behövs hur arbetsmiljö och familjesituation påverkar kvinnor och deras förmåga att fortsätta att förvärvsarbeta fram till den stadgade pensionsåldern.

Forskning behövs också för att visa vilka värden äldre kvinnors och mäns arbete representerar i termer av livserfarenhet, kunskap och ekonomisk betydelse. Vidare undersökningar behövs beträffande förhållanden relaterade till utträdet från arbetsmarknaden. I vilken utsträckning betyder exempelvis förlusten av arbetet också förlust av livskvalitet?

Det frivilliga arbete som utförs av äldre kvinnor och män behöver analyseras mer detaljerat, även i ekonomiska termer. Här bör genusaspekterna beaktas. Av särskild betydelse är att initiera forskning om relationerna mellan äldre människor och barn och ungdom, inte minst far- och morföräldrars förhållande till barnbarnen och stödet till deras föräldrar.

Statistiken bör utsträckas till att omfatta även personer som är äldre än 65 år.

Den materiella situationen.

Statistiken bör även här vara uppdelad på femårsgrupper. Det behövs både forskning och statistik om invandrarnas situation.

Bostadsförhållandena och hur dessa skattas är ett annat område där information behövs. Detta gäller även det ekonomiska stöd som ges till familjemedlemmar. Vilka indikatorer bör användas för att ge en giltig bild av äldre kvinnors materiella situation? Detta kan diskuteras. De indikatorer som används för att mäta utvecklingen av levnadsförhållandena kanske mera speglar vad yngre män uppfattar som materiell välfärd / standard. En äldre kvinna i ett ensam- eller tvåpersonershushåll, som är van att diska upp efter varje måltid, kanske inte tycker att det är särskilt viktigt att ha en diskmaskin. En studie av vad äldre kvinnor och män finner värdefullt och viktigt när det gäller deras levnadsförhållanden och materiella situation kunde vara fruktbar.

Åldersdiskriminering är ett område där det bedrivits mycket lite forskning. Våra åsikter grundar sig i stor utsträckning på uppgifter om enstaka fall. Forskning inom detta område bör uppmuntras särskilt.

Alldeles för lite är känt om invandrarnas situation. Här pågår forskning och det behövs verkligen fler studier.

Det finns mycket lite vetenskaplig kunskap om gamlas sexualitet. Vi vet inte om kvinnors sexuella förmåga och lust fasas ut efter menopausen eller om äldre kvinnor har större svårigheter att hitta en ny partner och vilka känslor det i så fall väcker. Studier behövs för att få en grund för en hjälp som äldre kvinnor och män kan behöva.

Våld och misshandel.

Det finns statistik om det våld som äldre kvinnor och män möter utanför hemmet. Vi vet däremot alldeles för lite om det våld och den misshandel som förekommer i nära relationer och inom äldreomsorgen. Här behövs mer forskning.

Intresserepresentation.

Det finns statistik som visar i vilken utsträckning äldre kvinnor och män deltar i politiken och föreningslivet. Kunskapsluckan gäller närmast varför andelen äldre kvinnor och män i Riksdagen, kommuner, landsting och regioner är så låg. Forskning som sprider ljus i denna fråga borde initieras.

Slutanmärkingar.

Forskning om ålderdom och äldre människor - vare sig den avser hälsa och omsorg eller bedrivs inom någon av samhällsvetenskaperna - tycks vara ett dynamiskt område som engagerar både enskilda forskare och forskningsgrupper. Nya resultat och nya projekt presenteras hela tiden. Som tidigare har påpekats uppmärksammas kön och genus vanligen (men inte alltid) och inbegripes i analyserna. En del universitetsinstitutioner och forskningsgrupper har mycket informativa, ibland professionellt skötta, uppdaterade hemsidor med goda engelska versioner. I andra fall fordras erfarenhet, stor beslutsamhet och goda kunskaper i svenska språket för att få fram den information man vill ha, om ens detta hjälper. Eftersom hemsidor på svenska med ringa eller ingen information på engelska har föga värde för människor som inte talar svenska, är adresserna till dessa hemsidor inte medtagna i referenslistan i MERI-rapporten, som ju vänder sig till en internationell publik. Där återfinns inte heller referenser till enskilda forskares personliga hemsidor. Därför ger referenslistan inte en heltäckande bild av svensk forskning om äldre kvinnor. Det som har publicerats som böcker eller uppsatser i officiella vetenskapliga serier eller tidskrifter är ganska lätt att hitta, i varje fall för andra forskare. Beskrivningar av pågående forskning kan man (ibland) finna genom att knappa sig fram på universitetens och högskolornas hemsidor.

Tryckta källor:

Aevarsson O, Skoog I: *Dementia disorders in a birth cohort followed from age 85 to 88: The influence of mortality, refusal rate, and diagnostic change on prevalence.* Amer J Psychiatry. 1996 Aug;153(8):1015-20).

Aevarsson O, Skoog I., *Dementia disorders in a birth cohort followed from age 85 to 88: The influence of mortality, refusal rate, and diagnostic change on prevalence.* Int Psychogeriatr. 1997 Mar;9(1):11-23

Aguero-Torres H, Fratiglioni L, Guo Z, Viitanen M, Winblad B. *Mortality from dementia in advanced age: a 5-year follow-up study of incident dementia cases.* PMID:10465318 [PubMed-indexed for MEDLINE]

Ahlqwist M, Bengtsson C, Lapidus L, Gergdahl IA, Schutz : *Serum mercury concentration in relation to survival, symptoms , and diseases: results from the prospective population study of women in Gothenburg, Sweden.* Acta Odontol Scand. 1999 Jun;57(3):168-74

Ahlqwist M, Bengtsson C, Hakeberg M, Hägglin C., *Dental status of women in a 24-year longitudinal and cross-sectional study. Results from a population study of women in Göteborg.* Acta Odontol Scand. 1999 Jun;57(3):162-7.

Ahlqvist M, Bengtsson C, Hakeberg M, Hagglin CI: *Dental status of women in a 24-year longitudinal and cross-sectional study. Results from a population study of women in Goteborg.* Acta Odontol Scand. 1999 Jun;57(3):162-7

Almberg B, Jansson W, Grafström M, Winblad B., *Differences between and within genders in caregiving strain: a comparison between caregivers of demented and non-caregivers of non-demented elderly people.* J Adv Nurs. 1998 Oct;28(4):849-58. PMID: 9829674 [PubMed - indexed for MEDLINE].

Almberg B, Grafström M, Winblad B., *Major strain and coping strategies as reported by family members who care for aged demented relatives.* J Adv Nurs. 1997 Oct;26(4):683-91. PMID: 9354978 [PubMed - indexed for MEDLINE]

Andersson, Jenny, *Older Women and Food. Dietary Intake and Meals in Self-Managing and Disabled Females Living at Home.* Diss. Acta Universitatis Upsaliensis. (Faculty of Social Sciences). Uppsala 2002. ISSN 0282-7492, ISBN 91-554-53-82-1 <http://publications.uu.se/theses/abstract.xsql?dbid=2558>

- I. Nydahl, Margaretha ; Andersson, Jenny ; Sidenvall, Birgitta ; Gustafsson, Kerstin ; Fjellström, Christina: *Food and nutrient intake in a group of self-managing elderly Swedish women.*
- II. Andersson, Jenny ; Gustafsson, Kerstin ; Fjellström, Christina ; Sidenvall, Birgitta ; Nydahl, Margaretha: *Five-day food intake in elderly female outpatients with Parkinson's disease, rheumatoid arthritis or stroke.*
- III. Andersson, Jenny ; Nydahl, Margaretha ; Gustafsson, Kerstin ; Sidenvall, Birgitta ; Fjellström, Christina: *Meals and eating events among elderly self-managing and disabled women.*

- IV. Gustafsson, Kerstin ; Andersson, Jenny ; Andersson, Ingegerd ; Nydahl, Margaretha ; Sjöden, Per-Olov ; Sidenvall, Birgitta: *Associations between perceived cooking ability, dietary intake and meal patterns among elderly women. Scandinavian Journal of Nutrition*, 46(2002): no. 1, 31-39
- V. Andersson, J., Gustafsson, K., Fjellström, C., Sidenvall, B., Nydahl, M., *Meals and energy intake among elderly women – an analysis of qualitative and quantitative dietary assessment methods. J Hum Nutr Dietet* 14, 20001, pp 467-476
- VI. Sidenvall, Birgitta ; Fjellström, Christina ; Andersson, Jenny ; Gustafsson, Kerstin; Nygren, Ulla ; Nydahl, Margaretha: *Reasons among older Swedish women of not participating in a food survey.. European Journal of Clinical Nutrition*, 56(2002): no. 6, 561-567

Andersson I, Sidenvall B, *Case studies of food shopping, cooking and eating habits in older women with Parkinson's disease. Journal of Advanced Nursing* 35 (1) 2001. Print ISSN: 0309-2402 ,Online ISSN: 1365-264. Pp 69-78.

Andersson SW, Bengtsson C, Hallberg L, Lapidus L, Niklasson A, Wallgren A, Hulthen L., *Cancer risk in Swedish women: the relation to size at birth. Br J Cancer.* 2001 May 4;84(9):1193-8

Andersson SW, Lapidus L, Niklasson A, Hallberg L, Bengtsson C, Hulthen L: *Blood pressure and hypertension in middle-aged women in relation to weight and length at birth: a follow-up study. J Hypertens.* 2000 Dec;18(12): 1753-61

Andersson SW, Niclasson A, Lapidus L, Hallberg L, Bengtsson C, Hulthen L: *Poor agreement between self-reported birth weight and birth weight from original records in adult women. Am J Epidemiol.* 2000 Oct 1;152(7):609-16

Bengtsson , Ahlqwist M, Bergdahl IA, Lapidus L, Schutz A: *No connection between the number of amalgam fillings and health. Epidemiological observations from a population study of women in Gothenburg. In Swedish. Läkartidningen.*2001 Feb 28;98(9):930-3

Bengtsson C, Ahlqwist M, Andersson K, Björkelund C, Lissner L, Söderström M., *The Prospective Population Study of Women in Gothenburg, Sweden, 1968-69 to 1992-93. A 24-year follow-up study with special reference to participation, representativeness, and mortality. Scand J Prim Health Care.* 1997 Dec;15(4):214-9

Bengtsson C, Allebeck P, Lissner L, Björkelund C, Hallström T, Sigurdsson JA: *Alcohol habits in Swedish women: observations from the population study of women in Gothenburg, Sweden 1968-1993. Alcohol* 1998 Sep-Oct;33(5):533-40

Bengtsson C, Ahlqwist M, Andersson K, Björkelund C, Lissner L, Soderstrom M: *The Prospective Population Study of Women in Gothenburg, Sweden, 1968-69 to 1992-93. A 24-year follow-up study with special reference to participation, representativeness, and mortality. Scand J Prim Health Care.* 1997 Dec; 15(4):214-9

Bengtsson C, Lapidus L, Stendahl C, Waldendström J: *Hyperuricaemia and risk of cardiovascular disease and overall death. A 12-year follow-up of participants in the*

*population study of women in Gothenburg, Sweden. Acta Med Scand.*1988;224(6):549-55

P, Bengtsson C, Lissner L, Björkelund C., *Cholesterol and triglyceride concentration as risk factors for myocardial infarction and death in women, with special reference to influence of age. J Intern Med.* 2002 Jun;251(6):484-9

Berleen, G., *A healthier elderly population in Sweden.* Stockholm : Statens folkhälsoinstitut/ Swedish National Board of Welfare, 2004. ISBN: 91-7257-262-0

Bildt, C., Gonäs, L., Karlqvist, L., and Westberg, H., (Eds) *Women, Work & Health, Book of Abstracts.* III International Congress in Stockholm 2002 2002
<http://www.arbetslivsinstitutet.se/publikationer/en/detaljerad.asp?ID=1111>

Björkelund C, Bengtsson C, Lissner L, Rodström K., *Women's sleep: longitudinal changes and secular trends in a 24-year perspective. Results of the population study of women in Gothenburg, Sweden. Sleep.* 2002 Dec15;25(8):894-6

Björkelund C, Bengtsson C, Lissner L, Rodström K. *Women`s sleep: longitudinal changes and secular trends in a 24-year perspective. Results of the population study of women in Gothenburg, Sweden. Sleep.*2002 Dec 15; 25(8):894-6

Björkelund C, Bengtsson C, Schenck-Gustafsson K, Swahn E., *[Management of cardiovascular diseases is characterized by male perspective. Women are subjected to incorrect management, diagnosis and treatment, [Läkartidningen.* 2001 Jul 25;98(30-31):3314-8. Article in Swedish]

Brandrup-Wognsen G, Berggren H, Hartford M, Hjalmarsen A, Karlsson T, Herlitz J., *Female sex is associated with increased mortality and morbidity early, but not late, after coronary artery bypass grafting. Eur Heart J.* 1996 Sep;17(9):1426-31
Chen HH, Tabar L, Fagerberg G, Duffy SW. *Effect of breast cancer screening after age 65. PMID: 7497137 [PubMed – indexed for MEDLINE]*

Cabrera C, Helgesson O, Wedel H, Björkelund C, Bengtsson C, Lissner L: *Socioeconomic status and mortality in Swedish women: opposing trends for cardiovascular disease and cancer. Epidemiology.*2001 Sep;12(5):532-6

Den kulturella välfärden. Elitens privilegium eller möjlighet för alla? Svenska folkets kulturvanor 1976-1999. En rapport grundad på Statistiska Centralbyråns undersökningar av levnadsförhållanden – ULF / *Cultural Welfare. A privilege for the elite – or a chance for all?. Cultural habits in Sweden 1976-1999.* English summary. Stockholm. Statens kulturråd./Swedish National Council for Cultural Affairs. 2002. (Trelleborg : Berling Skog) ISBN 91-85603-61-9

Duffy SW, Day NE, Tabart L, Chen HH, Smith TC. *Markov models of breast tumor progression: some age-specific results. PMID: 9709283 [PubMed- indexed for MEDLINE],*

Duffy SW, Tabar L, Chen HH, Holmqvist M, Yen MF, Abdsala S, Epstein B, Frodis E, Ljungberg E, Hedborg-Melander C, Sundbom A, Tholin M, Wiege M, Åkerlund A, Wu

HM, Tung TS, Chiu YH, Chiu CP, Huang CC, Smith RA, Rosén M, Stenbeck M, Holmberg L. *The impact of organised mammography service screening on breast cancer mortality in seven Swedish counties*. PMID:12209737 PubMed – indexed for MEDLINE].

Eriksson, H.. *Ofrid?: Våld mot äldre kvinnor och män – en omfångsundersökning i Umeå kommun*. (Be at strife. Violence against women and men) Brottsoffermyndigheten/The Crime Victim Compensation and Support Authority. Umeå. 2001. ISBN 91-974139-2-5.

Evidensbaserad äldrevård. En inventering av det vetenskapliga underlaget / Evidence based care of the elderly. A survey of the scientific basis. Stockholm: Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU), 2003 (Göteborg : Elander Graphic System] The Swedish Council on Technology Assessment in Health Care. ISBN 91-87890-6

Fjellström C, Sidenvall B, Nydahl M, *Food Intake and the Elderly – Social Aspects*. In Frewer, L, Risvik, E, Schifferstein, H. (Eds), *Food, People and Society. A European Perspective of Consumers' Food Choices*. Berlin ; New York : Springer, 2001. ISBN3-540-41521-1. pp 197-209.

Folkhälsa och sociala förhållanden - Lägesrapport 2002. / (Yearly) Public Health and Social Conditions Status Report 2002 Socialstyrelsen / The National Board of Health and Welfare ISBN: 91-7201-737-6

Folkhälsa och sociala förhållanden - Lägesrapport 2003 (Yearly) Public Health and Social Conditions Status Report 2003 Socialstyrelsen / The National Board of Health and Welfare. ISBN: 91-7201-832-1

<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2004/3492/2004-131-1.htm>

Forssén, A., Carlstedt, G., *Mellan ansvar och makt: en diskussion om arbete, hälsa och ohälsa utifrån tjugo kvinnors livsberättelser / Between responsibility and power. A discussion of work, health and ill health from the life-histories of twenty women.* / Swedish text with summary in English (Doctoral thesis in Medical Science. Luleå 1999. ISSN 1402-1544 / ISRN LTU-DT--99/03--SE / NR 1999:03 http://www.luth.se/depts/arb/genus_tekn/GAsummary.htm

Forssén, A., Carlstedt, G., *Varsågod och var stark : om kvinnors liv, arbete och hälsa under 1900-talet* . Lund : Studentlitteratur, Lund 2003. ISBN: 91-44-01332-9

Framtidens anhörigomsorg - Kommer de anhöriga vilja, kunna, orka ställa upp för de äldre i framtiden? (Families/relatives and care of the elderly in the future) Stockholm. Socialstyrelsen /National Board of Health and Welfare. 2004 www.sos.se

Fratiglioni L, Viitanen M, von Strauss E, Tontodonati V, Herlitz A, Winblad B., *Very old women at highest risk of dementia and Alzheimer's disease: incidence data from the Kungsholmen Project*, Stockholm. Neurology. 1997;48:132-8 PMID:9008508 [PubMed - indexed for MEDLINE]

Gold CH, Malmberg B, McCearn GE, Pedersen NL, Berg S. *Gender and health: a study of older unlike-sex twins*. PMID:11983743 [PubMed – indexed for MEDLINE]
Gold CH, Malmberg B, McCear, GE, Pedersen NL, Berg S. *Gender and health: a study of older unlike-sex twins*. PMID:11983743 [PubMed – indexed for MEDLINE] .
See also http://www.mep.ki.se/twinreg/about/index_en.html

Granqvist L, Ståhlberg A. *Occupational Pensions in Sweden from a Gender Perspective*. In Hughes, G, Stewart J (eds) *Reforming Pension Systems in Europe: Evolution of Pensions Financing and Sources of Retirement Income*. 2002. Edward Elgar.

Grimby A, Milsom I, Molander U, Wiklund I, Ekelund P. *The Influence of Urinary Incontinence on the Quality of Life of Elderly Women Age Ageing* 1993; 22: 82 –

Grimby A. *Bereavement among elderly people: grief reactions, post bereavement hallucinations and quality of life*. *Acta Psychiatr Scand* 1993;87: 72-80

Grimby, A, Wiklund I, *Health-related quality of life among ambulant elderly persons in Sweden*. *ScandJ Soc Med* 1994;22: 7-17

Grimby A, Rosenhall U. *Health-Related Quality of Life and Dizziness in Old Age*. *Gerontology* 1995;41:286 –298

Grimby.A, Berg S. *Stressful life events and cognitive functioning late in life*. *Aging (Milano)* 1995;7: 35 – 39,

Grimby, A, Svanborg A., *Life events and the quality of life. Report from an intervention study of elderly*. *Aging Clin Exp Res* 1996; 8:162 – 9,

Grimby, A, Svanborg A, *Morbidity and health-Related Quality of Life in Old Age*. *Aging Clin Exp Res* 1997;9: 356-364.

Gunnarsson Evy, *Kvinnors fattigdom - om könsperspektivet i forskningen om socialbidrag och fattigdom. (The poverty of Women – on the gender perspective in research on social assistance and poverty)* *Socialvetenskaplig tidskrift* årg. 7:1-2, 2000. s 57-71. Särtrycksserien / Socialhögskolan, Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet, 2000, ISSN 99-1919722-X ; 113

Gunnarsson Evy, *Det utsatta livsloppet i skuggan av de gynnade generationerna. Om medelålders och äldre kvinnors försörjning. (The vulnerable life course in the shadow of the favoured generations. On the maintenance of middle-aged and older women)* *Socialvetenskaplig tidskrift* årg 9:4 2002. s 357-374. Särtrycksserien / Socialhögskolan, Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet 132. 2002

Gunnarsson Evy, *The vulnerable life course: poverty and social assistance among middle aged and older women*. *Ageing and Society* vol. 22, 2002. Cambridge University Press. Print ISSN: 0144-686X, Online ISSN: 1469-1779. Reprint series no 135, Department of Social Work, Stockholm University. pp709-728

Gustafsson, K., Sidenvall, B., *Food-related health perceptions and food habits among older women*. Blackwell Science Ltd, Journal of Advanced Nursing 2002, 39(2), pp 164-173

Gustafsson K, Andersson I, , Andersson J, Fjellström C, Sidenvall B. *Older Women's Perceptions of Independence Versus Dependence in Food-Related Work* . Public Health Nursing Vol. 20, No 3, ISSN 0737-1209/03. pp 237-247.

Gustafsson K., Andersson, J., Andersson, I., Nydahl.,C., Sjäöden, P.O., Sidenvall, B., *Associations between perceived cooking ability, dietary intake and meal patterns among older women*. Scandinavian Journal of Nutrition 2002:46, pp 31-39. ISSN 1102-6480

Gustafsson, K. *Meals and Food in older Women. Health Perceptions, Eating Habits, and Food Management*. Diss. Acta Universitatis Upsaliensis. Comprehensive summaries of Uppsala dissertations from the Faculty of Medicine. Uppsala 2002. ISBN 91-554-5416-X (5 papers)

<http://publications.uu.se/theses/abstract.xsql?dbid=2638>

- I. Gustafsson, K ; Sidenvall, B: *Food-related health perceptions and food habits among older women*. Journal of Advanced Nursing, 39(2002): no. 2, 164-173
- II. Andersson, J ; Gustafsson, K ; Fjellström, C ; Sidenvall, B ; Nydahl, M: *Five-day food intake in elderly female outpatients with Parkinson's disease, rheumatoid arthritis or stroke*
- III. Gustafsson, K ; Andersson, I ; Andersson, J ; Fjellström, C ; Sidenvall, B: *Older women's perceptions of independence vs. dependence in food-related work*. Public Health Nursing(2002)
- IV. Gustafsson, K ; Andersson, J ; Sidenvall, B: *Associations between perceived cooking ability, dietary intake and meal patterns among older women*. Scandinavian Journal of Nutrition, 46(2002): no. 1, 31-39
- V. Gustafsson, K ; Andersson, J ; Sidenvall, B: . *Older women's perceptions of food in relation to health and disease, and of dietary advice*

Guo X, Matousek M, Sonn U, Skoog I, Björkelund C, Steen B: *A longitudinal study on changes of movement performance and their relation to medical conditions in a female population followed from age 70 to 78*) Soc Psychiatr Epidemiol. 2002 Jan;37 (1):13-22

Guo X, Steen B, Matousek M, Andreasson LA, Larsson L, Pålsson S, Sundh V, Skoog I., *A population-based study on brain atrophy and motor performance in elderly women*. J Gerontol A Biol Sci Med Sci. 2001 Oct;56(10):M633-7

Guo X, Matousek M, Sonn U, Skoog I, Björkelund C, Steen B., *A longitudinal study on changes of movement performance and their relation to medical conditions in a female population followed from age 70 to 78*. Arch Gerontol Geriatr. 2003 Mar-Apr;36(2):127-40

Gustafson D, Rothenberg E, Blennow K, Steen B, Skoog I., *An 18-year follow-up of overweight and risk of Alzheimer disease*. Arch Intern Med. 2003 Jul 14;163(13):1524-8

Hagström E, Lundgren E, Lithell H, Berglund L, Ljunghall S, Hellman P, Rastad J. *Normalized dyslipidaemia after parathyroidectomy in mild primary hyperparathyroidism: population-based study over five years*. PMID: 11874418 [PubMed – indexed for MEDLINE]

Helgesson O, Carbrera C, Lapidus L, Bengtsson C, Lissner L. *Self-reported stress levels predict subsequent breast cancer in a cohort of Swedish women*. PMID:14512802[PubMed – in process]

Hellström, Y., *Quality of life among older people receiving ADL help. Help, help providers, and complaints*. 1404-7101 Bulletin No. 13 from the Department of Nursing, Lund University, Sweden, 2003. ISBN 91-628-5773-8 .

- I. Hellström, Y., & Hallberg, IR. *Perspectives of elderly people receiving home help on health, care and quality of life*. Health and Social Care in the Community. 2001. 9 (2), 61–71.
- II. Hellström, Y., Persson, G. & Hallberg, IR. *Quality of life and complaints among elderly people with or without home help*. Resubmitted to Journal of Advanced Nursing.
- III. Hellström, Y., & Hallberg, IR. *Determinants and characteristics of help provision for old people living at home and in relation to quality of life*. Submitted.
- IV. Hellström, Y., Andersson, M., & Hallberg, IR. *Quality of life among older people receiving help from informal and/or formal helpers at home or special accommodation*. Resubmitted to Health and Social Care in the Community.

Holmén K. *Loneliness among elderly people : implications for those with cognitive impairment*. Diss. Karolinska Institutet Stockholm, 1994. ISBN:91-628-1234-3.(6 papers)

Herlitz et al. (1997)., *Gender differences in episodic memory*. (Data from first test session). Memory and Cognition, 25, 801-811

Hägglin C, Berggren U, Hakeberg M, Hallström T, Bengtsson C: *Variations in dental anxiety among middle-aged and elderly women in Sweden: a longitudinal study between 1968 and 1996*. J Dent Res. 1999 Oct;78(10):1655-61

Hägglin C, Hakeberg M, Hallström T, Berggren U, Larsson L, Waern M, Pålsson S, Skoog I: *Dental anxiety in relation to mental health and personality factors. A longitudinal study of middle-aged and elderly women*. Psychol Med. 2001 Jan;31(1):39-49) and in. Eur J Oral Sci. 2001 Feb;109(1):27-33.

Hägglin C, Berggren U, Hakeberg M, Hallström T, Bengtsson C., *Variations in dental anxiety among middle-aged and elderly women in Sweden: a longitudinal study between 1968 and 1996*.y., J Dent Res. 1999 Oct;78(10):1655-61. Department of Endodontology & Oral Diagnosis, Faculty of Odontology, Göteborg University, Sweden

Hälften vore nog : om kvinnor och män på 90-talets arbetsmarknad : slutbetänkande / av Utredningen om kvinnors arbetsmarknad (Half would be enough – about women and men in the labour market of the 90ies). Statens Offentliga Utredningar (SOU) /

Swedish Government official reports 1996:56. ISBN 91-38-20242-5. ISSN 0375-250X.

Högman, Ann-Kristin, *Ageing in a changing society. Elderly men and women in urban Sweden 1830-1930*. Diss. Institutionen för historia, Umeå universitet /The Department of History. Umeå University/. Report no. 15 from the Demographic Data Base. Umeå 1999. ISBN 91-7191-680-6, ISSN 0349-5132

Iliadou A, Lichtenstein P, de Faire U, Pedersen NL. *Variation in genetic and environmental influences in serum lipid and apolipoprotein levels across the lifespan in Swedish male and female twins*. Am J Med Genet. 2001 Jul 22;102(1):48-58

Jansson M, Gatz M, Berg S, Johansson B, Malmberg B, McClearn GE, Schalling M, Pedersen NL. *Association between depressed mood in the elderly and a 5-HTR2A gene variant*. PMID:12815744 (PubMed – in process)

Jansson, Wallis, *Family-based dementia care: Experiences from the perspective of spouses and adult children*. Diss:01:331. Stockholm, 2001 ISBN: 91-628-4740-6

I. Jansson W, Grafstrom M, Winblad B, *Daughters and sons as caregivers for their demented and non-demented elderly parents. A part of a population-based study carried out in Sweden*.

Scand J Soc Med, 1997; 25(4): 289-95

II. Jansson W, Almgren B, Grafstrom M, Winblad B, *A daughter for the whole of her life. A study of daughters responsibility for demented parents*.

Health Care in Later Life, 1998; 3(4): 272-84

III. Jansson W, Grafstrom M, Ericsson K, *Impact of family caregiving. A comparison between caregivers of elderly persons with different disease diagnoses*.

IV. Jansson W, Nordberg G, Grafstrom M, *Patterns of elderly spousal caregiving in dementia care- An observational study*. J Adv Nurs. 2001 Jun;34(6):804-12.

PMID: 11422551 [PubMed - indexed for MEDLINE],

V. Jansson W, Almgren B, Grafstrom M, Winblad B, *The Circle Model--support for relatives of people with dementia*. Int J Geriatr Psychiatry, 1998; 13(10): 674-81

(http://www.aldrecentrum.se/ger_e.html#cap , <http://diss.kib.ki.se/2001/91-628-4740-6/>)

Johansson C, Skoog I., *A population-based study on the association between dementia and hip fractures in 85-year olds*. Aging (Milano). 1996 Jun;8(3):189-96

Jonsson H, Nyström L, Tornberg S, Lenner P: *Service screening with mammography of women aged 50 – 69 years in Sweden: effects on mortality from breast cancer*. J Med Screen. 2001;8(3):152-60

Jämställd vård : olika vård på lika villkor : huvudbetänkande / av Utredningen om bemötande av kvinnor och män inom hälso- och sjukvården.(Equal Care) Statens offentliga utredningar (SOU) Swedish Government official reports 1996:133, ISSN 0375-250X ; ISBN: 91-38-20375-8

Jämställd vård? Könsperspektiv på hälso- och sjukvården. (Equal Care?.A gender perspective on Swedish health care) National Board of Health and Welfare/Socialstyrelsen. 2004. ISBN 91-7201-846-1.

<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2004/5153/2004-103-3.htm> Conclusions and recommendations. Summary in English:
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2004/5153/Summary.htm>

Jämställd socialtjänst (Equal Social Services? A gender perspective on social welfare.) Socialstyrelsen/National Board of Health and Welfare. 2004. ISBN: 91-7201-846-1
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2004/8506/2004-103-2.htm>

Kozma Ahacic, *Improvements in the Aging Population 1968-1991: Trends in Mobility and Dental Status*, Diss. Stockholm 2002, ISBN 91-7265-454-6

Kristjansson K, Sigurdsson JA, Lissner L, Sundh V, Bengtsson C. *Blood pressure and pulse pressure development in a population sample of women with special reference to basal body mass and distribution of body fat and their changes during 24 years*. Int J Obes Relat Metab Disord. 2003 Jan;27(1):128-33

Kristjansson K, Ljungman S, Bentsson C, Björkelund C, Sigurdsson JA: *Microproteinuria and long-term prognosis with respect to renal function and survival in normotensive and hypertensive women – a 24 year follow-up of a representative population sample of women in Gothenburg, Sweden*. Scand J Urol Nephrol. 2001 Feb;35(1):63-70

Lagerlöf, E., *Panel of experts on women work and health : national report Sweden / [prepared by Elisabeth Lagerlöf] ; OECD Working Party on the Role of Women in the Economy. Ministry of Social Affairs. Ds 1993:98. Stockholm : Fritzes, 1993 ;ISBN: 91-38-13517-5. Chaper 5. Special risk factors for women. Working women after 45 pp 93 – 98.*

Lapidus L, Bengtsson C: *Symptoms and signs suggesting ischaemic heart disease – a 12-year follow-up. The population study of women in Gothenburg, Sweden*. J Chronic Dis. 1985;38(9):741-8

Lapidus L: *Ischaemic heart disease, stroke and total mortality in women – results from a prospective population study in Gothenburg, Sweden*. Acta Med Scand Suppl. 1985;705:1-42

Lannerheim, Lena, *Vinnare och förlorare. En studie av medelålders och äldre kvinnors arbetsmiljö. Slutrapportering. (Winners and losers. A study of the working conditions of middle-aged and older women. Final report.)* Gerontologiskt Centrum. Lund 1993. ISSN 1100-3642, ISBN 91-86516-01-9.

Lannerheim, Lena, *Arbete, genus och hälsa. En studie av medelålders och äldre personers arbetsmiljö. /Work, gender and health. A study of middle-aged and older persons working conditions./* Gerontologiskt Centrum. Lund 1998. ISSN1100-3642, ISBN 91-86516-03-5

Larsson, K., *According to need?: Predicting use of formal and informal care in a Swedish urban elderly population*. Diss. Stockholm Univ. 2004. Stockholm Studies in

Social Work, ISSN 0281-2851 ; 20. ISBN 91-7265-862-2
<http://publications.uu.se/su/theses/abstract.xsql?dbid=109>

- I. Larsson, Kristina, Thorslund, Mats: *Does gender matter?: Differences in patterns of informal support and formal services in a Swedish urban elderly population.* Research on Aging, Vol. 24(2002): no. 3, 308-336
- II. Larsson, Kristina, Silverstein, Merrill: *The effects of marital and parental status on informal support and service utilization: A study of older Swedes living alone.* Journal of Aging Studies, 18(2004): no. 2, 231-244
- III. Larsson, Kristina, Thorslund, Mats, Forsell, Yvonne: *Dementia and depressive symptoms as predictors of home help utilization among the oldest old: A population based study in an urban area of Sweden.* Journal of Aging and Health, 16(2004)
- IV. Larsson, Kristina, Thorslund, Mats, Kåreholt, Ingemar: *Predictors for receiving public home help and entry into institutions. Results from a longitudinal study of a Swedish urban elderly population.* The Gerontologist (Submitted)

Larsson LG, Nyström L, Wall S, Rutqvist L, Andersson I, Bjurstam N, Fagerberg G, Frisell J, Tabar L. *The Swedish randomised mammography screening trials: analysis of their effect on the breast cancer related excess mortality.* PMID:8946307 [PubMed-indexed for MEDLINE]

Leander K, Hallqvist J, Reuterwall C, Ahlbom A, de Faire U., *Family history of coronary heart disease, a strong risk factor for myocardial infarction interacting with other cardiovascular risk factors: results from the Stockholm Heart Epidemiology Program (SHEEP).* Epidemiology. 2001 Mar;12(2):215-21

Leander K, Wiman B, Hallqvist J, Falk G, De Faire U., *The G-455A polymorphism of the fibrinogen Bbeta-gene relates to plasma fibrinogen in male cases, but does not interact with environmental factors in causing myocardial infarction in either men or women.* J Intern Med. 2002 Oct;252(4):332-41

Lernfelt B, Samuelsson O, Skoog I, Landahl S. *An 18-year follow-up of overweight and risk of Alzheimer disease.* Arch Gerontol Geriatr. 2003 Mar-Apr;36 (2):127-40

Lernfelt B, Samuelsson O, Skoog I, Landahl S., *Changes in drug treatment in the elderly between 1971 and 2000.* Eur J Clin Pharmacol. 2003 Aug 16 [Epub ahead of print]

Lernfelt B, Samuelsson O, Skoog I, Landahl S: *Changes in drug treatment in the elderly between 1971 and 2000.* Arch Intern Med Jul 14;163 (13):1524-

Liebetrau M, Steen B, Skoog I., *Stroke in 85-Year-Olds. Prevalence, Incidence, Risk Factors, and Relation to Mortality and Dementia.* Stroke. 2003 Oct 16. [Epub ahead of print]

The life of women and men in Europe: A statistical portrait. Data 1980-2000.
Eurostat Unit E 2. Co-ordinator Karin Winquist. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg 2002. ISBN 92-894-3568-2

Lindquist P, Bengtsson C, Lissner L, Björkelund C: *Cholesterol and triglyceride concentration as risk factors for myocardial infarction and death in women, with special reference to influence of age.* J Intern Med. 2002 Jun;251 (6):484-9

Lissner L, Bengtsson C, Björkelund C, Wedel H: *Physical activity levels and changes in relation till longevity. A prospective study of Swedish women.* Am J Epidemiol. 1996 Jan 1;143(1):54-62

Lissner L, Björkelund C, Heitmann BL, Seidell JC, Bengtsson C: *Larger hip circumference independently predicts health and longevity in a Swedish female cohort.* Obes Res. 2001 Oct;9(10):644-6

Livslängd, hälsa och sysselsättning /Life expectancy, health and employment/ utvecklingen för kohorter födda /the development of cohorts born in/ 1930, 1935, 1940, 1945, 1950 och 1955. Demografiska rapporter / Demographic reports Stockholm : Statistiska centralbyrån (SCB) / Statistics Sweden, 2002 (Örebro : SCB-tr.) ISSN 0283-8788 ; 2002:3.

http://www.scb.se/templates/publdb/publikation_2725.asp&plopnr=571

Lundgren, E, Heimer, G, Westerstrand, J, Kalliokoski, A-M, *Slagen Dam. Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige – en omfattningsundersökning.* (Men's violence against women in gender equal Sweden) Brottsoffermyndigheten och Uppsala Universitet. Umeå 2001. ISBN 91-973223-7-7

Mattsson Sydner, Y, *Den maktlösa måltiden: Om mat inom äldreomsorgen.* (The Unempowered Meal – About food and meals in the elderly-care). Written in Swedish with an English summary. Uppsala University, Department of Domestic Sciences, Uppsala 2002. ISBN 91-506-1622-6

<http://publications.uu.se/theses/abstract.xsql?dbid=2534>

Nilsson, L. *Våld mot kvinnor i nära relationer /Abuse of women in close relations/.* Brottsförebyggande rådet, BRÅ/ The National Council for Crime Prevention./ Report 2002:14. ISSN 1100-6676. ISBN 91-38-31969-1. <http://www.bra.se/> (svenska) <http://www.bra.se/web/english/> (English)

Nilsson LG., *Memory function in normal aging* , Acta Neurol Scand Suppl. 2003;179:7-13

Nydahl M, Andersson J, Sidenvall B, Gustafsson K, Fjellström C, *Food and Nutrient Intake in a Group of Self-Managing Elderly Swedish Women.* The Journal of Nutrition, Health & Aging. Volume 7, Number 2. 2003. pp 67-74

Odén, Birgitta, *Gamla kvinnors vishet./ Old women's wisdom.* I Språkets speglingar. Lund, 2000, ISBN 91-87976-13-7 ; S. 385-393

Odén, Birgitta, *Gamla kvinnors krämpor i äldre tid. /Old women's ailments in old times.* I Könsmaktens förvandlingar : en vänbok till Anita Göransson. 2003, ISBN 91-974504-2-1 ; S. 147-162

Ohlin, H, Rinman, I., *Upplevelsen av pensioneringen : rapport från en intervjustudie våren 2001. (The Experience of Retirement)* Stockholm : SPF förl., 2002. ISBN: 91-972693-9-5

Olafsdottir M, Marcusson J, Skoog I., *Mental disorders among elderly people in primary care: the Linköping study.* Acta Psychiatr Scand. 2001 Jul;104(1):12-8

Olyckor i Sverige. /Accidents in Sweden / 2002. Räddningsverket /The Swedish Rescue Services Agency/ Karlstad.. ISBN 91-7253-173-8.

http://www.srv.se/funktioner/frameset/default.asp?om_id=73

http://www.srv.se/funktioner/frameset/default.asp?om_id=41

Om makt och kön : i spåren av offentliga organisationers omvandling : rapport till Utredningen om fördelningen av ekonomisk makt och ekonomiska resurser mellan kvinnor och män / red.: Elisabeth Sundin (About power and sex during reorganisation of public institutions). Statens offentliga utredningar (SOU) / Swedish Government official reports 1997:83. ISBN 91-38-20619-6, ISSN 0375-250X.

Om sexuallivet i Sverige 1996 (Sex in Sweden. About Sex habits in Sweden in 1996.) Socialstyrelsen / National Institute of Public Health. Sex i Sverige. 1998:11, ISBN 91-88563-27-8, IIS 1104-358X

Oskarson, M, Wängnerud, L., *Kvinnor som väljare och valda : om betydelsen av kön i svensk politik /Women as electors and elected. The significance of sex in Swedish Politics.* Lund : Studentlitteratur, 1996. ISBN: 91-44-47861-5

Pålsson SP, Östling S, Skoog I: *The incidence of first-onset depression in a population followed from the age of 70 to 75.* J Gerontol A Biol Sci Med Sci. 2001 Oct; 56(10):M 633-7

Pålsson S, Larsson L, Tengelin E, Waern M, Samuelsson S, Hallstro T, Skoog I: *The prevalence of depression in relation to cerebral atrophy and cognitive performance in 70- and 74-year-old women in Gotheburg.* The Women`s Health Study. J Am Geriatr Soc. 2000 Aug; 48(8):967-70

Pålsson SP, Östling S, Skoog I., *The incidence of first-onset depression in a population followed from the age of 70 to 85.* Psychol Med. 2001 Oct;31(7):1159-68).

Pålsson S, Larsson L, Tengelin E, Waern M, Samuelsson S, Hallström T, Skoog I., *The prevalence of depression in relation to cerebral atrophy and cognitive performance in 70- and 74-year-old women in Gothenburg. The Women's Health Study.* Psychol Med. 2001 Jan;31(1):39-49

På tal om kvinnor och män. Lathund om jämställdhet Stockholm : Statistiska centralbyrån

(SCB).2002 ISSN:0284-4877, 2004 ISSN: 0284-4877

http://www.scb.se/templates/publodb/publikation_2725.asp&plopnr=1736

Prince MJ, Beekman AT, Deeg DJ, Fuhrer R, Kivela SL, Lawlor BA, Lobo A, Magnusson H, Meller I, van Oyen H, Reischies F, Roelands M, Skoog I, Turrina C,

Copeland JR., *Depression symptoms in late life assessed using the EURO-D scale. Effect of age, gender and marital status in 14 European centres.* Br J Psychiatry. 1999 Apr;174:339-45

Rennemark M., *Wellbeing in old age. Life history, sense of coherence and social networks in relation to health.* Lund 1999. ISBN91-628-3738-9. Diss.

- I. Rennemark, M. & Hagberg, B. (1997). *Sense of coherence among the elderly in relation to their perceived life history in an Eriksonian perspective.* Aging & Mental Health, 1, 221-229.
- II. Rennemark, M. & Hagberg, B. (1997). *Social network patterns among the elderly in relation to their perceived life history in an Eriksonian perspective.* Aging & Mental Health. 1, 321-331.
- III. Rennemark, M. & Hagberg, B. (1999). *What makes old people perceive symptoms of illness? The impact of psychological and social factors.* Aging & Mental Health. 3, 79 -87.
- IV. Rennemark, M. & Hagberg B. (1999). *Gender specific associations between social network and health behavior in old age.* Accepted for publication in Aging & Mental Health

Reuterwall C, Hallqvist J, Ahlbom A, De Faire U, Diderichsen F, Hogstedt C, Pershagen G, Theorell T, Wiman B, Wolk A., *Higher relative, but lower absolute risks of myocardial infarction in women than in men: analysis of some major risk factors in the SHEEP study. The SHEEP Study Group.*J Intern Med. 1999 Aug;246(2):161-74

Rodström K, Bengtsson C, Lissner L, Björkelund C., *Pre-existing risk factor profiles in users and non-users of hormone replacement therapy: prospective cohort study in Gothenburg, Sweden.* BMJ. 1999 Oct 2;319(7214):890-3

Rodström K, Bengtsson C, Lissner L, Milsom I, Sundh V, Björkelund C., *A longitudinal study of the treatment of hot flashes: the population study of women in Gothenburg during a quarter of a century.* Menopause. 2002 May-Jun;9(3):156-61

Rodström K, Bengtsson C, Lissner L, Milsom I, Sundh V, Björkelund C: *A longitudinal study of the treatment of hot flashes: the population study of women in Gothenburg during a quarter of a century.* Menopause 2002 May-Jun;9(3):156-61

Rodström K, Bengtsson C, Lissner L, Björkelund C: *Pre-existing risk factor profiles in users and non-users of hormone replacement therapy: prospective cohort study in Gothenburg, Sweden.* BMJ. 1999 Oct 2;319(7214):890-3

Rydenstam, K., Engberg, T., Berlin, M., *Tid för vardagsliv. Kvinnors och mäns tidsanvändning 1990/91 och 2000/01 / Time for everyday life. Women's and men's time use 1990/91 and 2000/01.* Levnadsförhållanden Rapport nr 99 /Living Conditions. Report no 99. SCB/Statistics Sweden 2003. ISSN 0347-7193. ISBN 91-618-1182-3

Schenk-Gustafsson, K. ed., *Kvinnohjärtan – hjärt och kärlsjukdomar hos kvinnor (Women's hearts – cardiovascular diseases in women)* In Swedish.. Studentlitteratur Lund. ISBN 91-44-03167-X.

Samuelsson, G, Dehlin, O, & Rundgren Å., *Differences in health status and mortality in an urban and rural populations - effects of long-term exposure*. Int. J Health Sciences, Vol 4, no 1, pp 3-12, 1993.

Samuelsson G, Dehlin, Ove: *Family network and mortality: survival chances through the life span of an entire age cohort*. Aging and Human development, vol 37, Nr 4, 1993.

Samuelsson G, Hagberg, Dehlin, O, B, Lindberg, B: *Medical, social and psychological factors as predictors of Survival- a follow up from 67 to 87 years of age*, Archives of Gerontology and Geriatrics, 18, 25-41, 1994.

Gillis Samuelsson, Bo Hagberg, Ove Dehlin. *Retirement status predicting health conditions 16 years later*. Ageing and Society, 14, 1994, 29-52.

Samuelsson G, Andersson, L. Hagberg. (1998). *Loneliness in relation to social, psychological and medical variables over a 13 period- a study of elderly in a Swedish rural district*. Journal of Mental Health and Aging, Vol. 4, nr 3.

Samuelsson, G., Sundström, G., Dehlin, O. & , B. Hagberg, *Formal support, mental disorders and personal characteristics: a 25-year follow-up study of a total cohort of older people*. Health & Social Care in the Community Volume 11 Issue 2 Page 95 - March 2003

Sidenvall B, Nydahl M, Fjellström C, *The Meal as a Gift – The Meaning of Cooking Among Retired Women*. The Journal of Applied Gerontology, Vol. 19. No 4 December 2000, ISSN: 0733-4648 .pp. 405-423.

Sidenvall B, Nydahl M, Fjellström C, *Managing food shopping and cooking: the experiences of older Swedish women*. Ageing and Society, 21, 2001 , Print ISSN: 0144-686X, Online ISSN: 1469-1779. Cambridge University Press. pp 151-168.

Sidenvall B, Fjellström C, Andersson J, Gustafsson K, Nygren U, Nydahl M, *Reasons among older Swedish women of not participating in a food survey*. European Journal of Clinical Nutrition (2002) 56, Nature Publishing Group.UK. ISSN 0954-3007/02. pp 561-567.

Simeonova Z, Milsom I, Kullendorff AM, Molander U, Bengtsson C., *The prevalence of urinary incontinence and its influence on the quality of life in women from an urban Swedish population*. Acta Obstet Gynecol Scand. 1999 Jul;78(6):546-51

Simeonova Z, Milsom I, Kullendorff AM, Molander U, Bengtsson C: *The prevalence of urinary incontinence and its influence on the quality of life in women from an urban Swedish population*. Acta Obstet Gynecol Scand. 1999 jul;78(6):546-51

Skoog I, Nilsson L, Landahl S, Steen B., *Mental disorders and the use of psychotropic drugs in an 85-year-old urban population*. Int Psychogeriatr. 1993 Spring;5(1):33-48

Skoog I, Nilsson L, Landahl S, Steen B., *Mental disorders and the use of psychotropic drugs in an 85-year-old urban population*. *Int Psychogeriatr*. 1993 Spring;5(1):33-48

Skoog I, Aevansson O, Beskow J, Larsson L, Palsson S, Waern M, Landahl S, Ostling S., *Suicidal feelings in a population sample of nondemented 85-year-olds*. *Am J Psychiatry*. 1996 Aug;153(8):1015-20

Social insurance expenditure in Sweden : who gets the money and how is the insurance financed? Stockholm : National Social Insurance Board [Riksförsäkringsverket] 1997/2000, ISBN: 91-89303-04-0. 2001-2004
<http://www.rfv.se/publi/docs/sociengw.pdf>

Socialtjänsten i Sverige 1999 - Behov - Insatser – Utveckling Socialstyrelsen 1999 ISBN: 91-7201-388-5. <http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/1999/3395/1999-0-80.htm> / *Social Services in Sweden 1999. Needs – Interventions – Development. A summary in English* of this report <http://www.sos.se/fulltext/0077-018/0077-018.html> Socialstyrelsen /The National Board of Health and Welfare 1999

Statistisk årsbok för Sverige / Statistical Yearbook of Sweden 2002. Årgång /Volume 88. Sundbyberg 2001. ISSN 0081-5381/ISBN 91-618-1074-6

Steuer J, Blomqvist P, Granath F, Rydh B, Ekbohm A, de Faire U, Stahle E. *Hospital readmission after coronary artery bypass grafting: are women doing worse?* *Ann Thorac Surg*. 2002 May;73(5):1380-6

Stiehr, K.O, Huth, S., ed., *Web Witches and Other Older Women*. <http://www.sophia-net.org> : *Exchanging information and discussing experience on the Internet. Findings of a project in Austria, France and Germany*. Verlag Peter Wiehl, Stuttgart-Marburg-Erfurt 2001. ISBN 3-927219-76-2

Stolt P, Bengtsson C, Nordmark B, Lindblad S, Klareskog L, Alfredsson L; *The EIRA study group*. PMID:12922955 [PubMed – indexed for MEDLINE]

von Strauss E, Agueri-Torres H, Kareholt I, Winblad B, Fratiglioni L. *Women are more disabled in basic activities of daily living than men only in very advanced ages: a study on disability, morbidity, and mortality from the Kungsholmen Project*. PMID:12921936 [PubMed-indexed for MEDLINE]

von Strauss E, Fratiglioni L, Viitanen M, Forsell Y, Winblad B., *Morbidity and comorbidity in relation to functional status: a community-based study of the oldest old (90+ years)*. *Journal of the American Geriatric Society*. 2000;48:1462-9.

von Strauss E, Agüero-Torres H, Kåreholt I, Winblad B, Fratiglioni L., *Women are more disabled in basic activity of daily living than men only in very advanced ages: A study on disability, morbidity and mortality from the Kungsholmen Project*. *Journal of Clinical Epidemiology* 2003;56:669-677

von Strauss E, Viitanen M, De Ronchi D, Winblad B, Fratiglioni L. *Ageing and the occurrence of dementia: findings from a population-based cohort with a large sample of nonagenarians*. PMID:10328254 [PubMed-indexed for MEDLINE]

von Strauss E, Fratiglioni L, Viitanen M, Forsell Y, Winblad B., *Morbidity and comorbidity in relation to functional status: a community-based study of the oldest old (90+ years)*. Journal of the American Geriatric Society. 2000;48:1462-9

Swahn W. *The care of patients with ischaemic heart disease from a gender perspective*. Eur Heart J. 1999 Nov;20(21):1600) and in *Kvinnohjärtan – hjärt och kärlsjukdomar hos kvinnor (Women`s hearts – cardiovascular diseases in women*. In Swedish. Schenk-Gustafsson, K., editor. Studentlitteratur Lund. ISBN 91-44-03167-X

Söderström M: *Why researchers excluded women from their trial populations*. In Swedish. Lakartidningen. 2001 Mar 28;98(13):1524-8

Tabar L, Duffy S W, Yen M-F, Warwick J, Vitak B, Chen, H-H, Smith R.A, *All-cause mortality among breast cancer patients in a screening trial: support for breast cancer mortality as an end point*, *Topics*; 105;204; 149.

Tabar L, Yen MF, Vitak B, Chen HH, Smith RA, Duffy SW., *Mammography service screening and mortality in breast cancer patients: 20-year follow-up before and after introduction of screening*. PMID: 12727392 [PubMed – indexed for MEDLINE]

Tabar L, Vitak B, Chen HH, Prevost TC, Duffy SW., *Update of the **Swedish** Two-County Trial of breast cancer screening: histologic grade specific and age-specific results*. PMID:10546517[PubMed-indexed for MEDLINE]

Tabar L, Chen H H, Fagerberg G, Duffy SW, Smith TC., *Recent results from the Swedish Two-County Trial: the effects of age, histologic type, and mode of detection on the efficacy of breast cancer screening*. PMID:9709274 [PubMed-indexed for MEDLINE]

Torgén M, Stenlund C, Ahlberg G, Marklund, S., *Ett hållbart arbetsliv för alla åldrar*. Arbetslivsinstitutet. Stockholm 2001. ISBN: 91-7045-611-9./A sustainable working life for all ages <http://arbetslivsinstitutet.se/isbn/2001/isbn9170456119.pdf>

Thorslund, M., Larsson, K., *Äldres behov : en kunskapsöversikt och diskussion om framtiden*. Stockholm : Stockholms läns äldrecentrum, 2002. ISBN: 91-631-3017-3

Troschholm, N, *Tid till eftertanke: kvinnligt pensionärliv ur ett klass- och livsloppsperspektiv*. (Time for reflection. Female pensioners-life in a class- and life-course perspective. Written in Swedish with an English summary). Skrifter från Etnologiska föreningen I Västsverige no. 32. Göteborg 2000. Dissertation. Department of Ethnology, Göteborg University, ISSN 0283-0930; ISBN 91-85838-52-7

Ty makten är din - : myten om det rationella arbetslivet och det jämställda Sverige : betänkande / av Utredningen om fördelningen av ekonomisk makt och ekonomiska resurser mellan kvinnor och män – (Kvinnomaktutredningen) / The power is yours .

Statens offentliga utredningar (SOU) / Swedish Government official reports 1998:6. ISBN 91-38-20804-0. ISSN 0375-250X

Vogel, J., Häll, L., Johansson, S-E., Skjöld, C., *Äldres levnadsförhållanden 1980-1998. Levnadsförhållanden / Living Conditions of the Elderly 1980-1998. Rapport / Report 93.* Statistics Sweden (SCB), Socialdepartementet, Socialstyrelsen 2000. ISSN 0347-7193, ISBN 91-618-1064-9

Vogel, J, Amnå, E., Munck, I., Häll, L., *Föreningslivet i Sverige. Välfärd. Socialt kapital. Demokratiskola. Levnadsförhållanden.* Rapport nr 98. SCB/ Statistics Sweden Örebro 2003. ISSN: 0347-7193. ISBN: 91-618-1180-7 / *Associational life in Sweden. An abridged version of the Swedish language report (98)* ISSN: 0347-7193. ISBN: 91-618-1191-
<http://www.scb.se/Statistik/LE/LE0101/2003M00/LE101SA0301.pdf>

Waern M, Rubenowitz E, Runeson B, Skoog I, Wilhelmson K, Allebeck P., *Burden of illness and suicide in elderly people: case-control study.* BMJ. 2002 Jun 8;324(7350):1355

Waern M, Rubenowitz E, Runeson B, Skoog, Wilhelmson K, Allebeck P: *Burden of illness and suicide in elderly people: case-control study.* Psychol Med 2001 Oct;31(7):1159-68

Women and Men in Sweden. Facts and Figures 2000, 2002, 2004. Stockholm : Statistics Sweden (Statistiska centralbyrån). (Örebro : SCB-tr.) ISSN: 1650-0202. 2004

http://www.scb.se/templates/publdb/publikation_2725.asp&plopnr=1738

Worklife and health in Sweden 2000 / Staffan Marklund (ed.) ; Swedish Work Environment Authority, National Institute for Working Life Stockholm : Arbetslivsinstitutet, cop. 2001 ; (Stockholm : Elander Gotab) ISBN: 91-7045-584-8 / Arbetsliv och hälsa 2000 / Staffan Marklund (red), Stockholm : Arbetskyddsstyrelsen : Arbetslivsinstitutet, cop. 2000 ; (Helsingborg : Boktr.) ISBN: 91-7045-566-X

Vogel, J., Häll, L., Johansson, S-E., Skjöld, C., *Äldres levnadsförhållanden 1980-1998. Levnadsförhållanden . /The Living Conditions of Rapport 93.* SCB, Socialdepartementet, Socialstyrelsen 2000. ISSN 0347-7193, ISBN 91-618-1064-9

Vogel, J, Amnå, E., Munck, I., Häll, L., *Föreningslivet i Sverige. Välfärd. Socialt kapital. Demokratiskola. Levnadsförhållanden.* Rapport nr 98. SCB/ Statistics Sweden Örebro 2003. ISSN: 0347-7193. ISBN: 91-618-1180-7 / *Associational life in Sweden. An abridged version of the Swedish language report (98)* ISSN: 0347-7193. ISBN: 91-618-1191-
<http://www.scb.se/Statistik/LE/LE0101/2003M00/LE101SA0301.pdf>

Vogel, J., Råbäck, G., *Äldres levnadsstandard 1980-2002.* i Välfärd och ofärd på 90-talet.

Vård och omsorg om äldre. Lägesrapport 2002. Socialstyrelsen / The National Board of Health and Welfare 2003. ISBN: 91-7201-736-8
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2003/1910/2003-131-1.htm>

Vård och omsorg om äldre - Lägesrapport 2003 Socialstyrelsen / The National Board of Health and Welfare 2004 ISBN: 91-7201-835-6
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2004/3384/2004-131-5.htm> /Current developments in care of the elderly in Sweden. Summary
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2004/3384/Summary.htm>

Vårdens värde - Vad får vi för pengarna i vård och omsorg? Socialstyrelsen The National Board of Health and Welfare 2002. ISBN: 91-7201-669-8
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2002/2101/2002-111-1.htm> / *How Much Value for the Money? What do Swedes get for the money they spend on health care and social services? Summary*
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2002/2101/Summary.htm>

Välfärd och ofärd på 90-talet. En temabok om: Ekonomi - Åldrande - Inkomst - Hälsa och omsorg - Jämlikhet - Sociala nätverk - Demokrati - Fritid - Sverige i världen / Good Times and Hard Times in Sweden during the 1990s. Levnadsförhållanden / Living Conditions Rapport nr 100. Statistiska centralbyrån / Statistics Sweden. Örebro 2003. ISSN: 0347-7193 ISBN: 91-618-1200-5.

Del 5 *Åldrande och äldres välfärd.* / Vol. 5. *Aging and the welfare of the elderly.*

Kap.11. Vogel, J (soc. inst., Umeå univ.), Råbäck, G (SCB) *Äldres levnadsstandard 1980-2001* /The standard of living of the elderly

Kap.12. Johansson, S-E., Qvist, J., *Kranskärllssjukdomar bland äldre. Effekter av yrke och livsstil* /Coronary diseases among elderly. Effects of occupation and life style

Kap.13. Stattin, M., *Förtidspensionering 1988 – 1998* / Early retirement 1988-1998.

Kap.14. Skjöld, C., Häll, L., *Psykiskt och fysiskt funktionshindrade* / Mentally and physically disabled

Kap.15.Thorslund, M., (Stockholms univ), *Dagens och morgondagens vård och omsorg. Om gapet mellan behov och resurser.* (Publ. i Andersson L. (red.), 2002: Socialgerontologi, Lund, Studentlitteratur) / The care of today and of tomorrow. On the gap between needs and resources.

http://www.scb.se/Statistik/LE/LE0101/1990I99/LE100SA0301_06.pdf

Zdravkovic S, Wienke A, Pedersen NL, Marenberg ME, Yashin AI, De Faire U *Heritability of death from coronary heart disease: a 36-year follow-up of 20 966 Swedish twins.* J Intern Med. 2002 Sep;252(3):247-54

Äldrepolitik för framtiden : 100 steg till trygghet och utveckling med en åldrande befolkning : slutbetänkande / av den parlamentariska äldreberedningen Senior 2005 (Policies for elderly people in the future. Parliamentary investigation.) Statens offentliga utredningar (SOU) /

Swedish Government official reports 2003:91. Stockholm 2003.

Bilagor: A. Etik ; B. Arbetsliv och samhälle ; C. Vård och omsorg ; D. Service i hemmet ISBN 91-38-21942-5. ISSN 0375-250X.

Äldres skador i Sverige 1987 – 2001 /Accidents among elderly in Sweden/
Räddningsverket. Karlstad. ISBN 91-7253-203-3.
www.srv.se/funktioner/publish/doklager/dok_168-26.pdf

Bibliographic web sites / Bibliografiska hemsidor

MEDLINE (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi>)

LIBRIS (<http://websok.libris.kb.se/websearch/form?lang=eng>)

Some additional addresses for research and research groups in Sweden

The Aging Research Center in Stockholm (ARC) <http://www.neurotec.ki.se/doge/arc/>
Division of Geriatric Epidemiology, Karolinska Institutet
<http://www.neurotec.ki.se/doge/index.html>

Joy in Living – research based health promoting senior education – a method development. Sophiahemmet - DOGE research group
<http://www.neurotec.ki.se/doge/index.html#>

The Stockholm Gerontological Research Center

<http://www.aldrecentrum.se/english.html>

The Swedish National study on Ageing and Care (SNAC),

<http://www.aldrecentrum.se/snack/> <http://www.snac.org/engelsk.html>

The Kungsholmen Project <http://www.neurotec.ki.se/doge/kungsholmen/>

CHESS, Centre for Health Equity Studies of the Stockholm University and Karolinska Institutet <http://www.chess.su.se/index.php>

SWEOLD .The Swedish Panel Study of Living Conditions of the Oldest Old study, (<http://www.neurotec.ki.se/doge/arc/>),

Swedold II. A follow-up of the living conditions of the oldest old. CHESS, Stockholm University, <http://www.chess.su.se/projects.php?PId=5>

Gender differences in health and survival — a life-course perspective

<http://www.chess.su.se/projects.php?PId=38>

The Swedish Institute for Social Research (SOFI), Stockholm,

<http://www.sofi.su.se/indexe.htm>

Inst. för socialt arbete – Socialhögskolan, Stockholm University,

<http://www.socarb.su.se/forskning.htm>

The Department of Social Work, Stockholm,

<http://www.socarb.su.se/forskningsavdelningen/forskpublikat.htm>

Swedish Twin Register. http://www.mep.ki.se/twinreg/index_en.html

The Department of Primary Health Care, Göteborg, with Populationsstudien av kvinnor i Göteborg / The Population Study of Women in Gothenburg

<http://www.host.gu.se/allmed/>

The gerontological and geriatric population studies in Göteborg, Sweden (H 70)

http://www.host.gu.se/geriatrik/forskning/forskning_beskrivningar/H70/index.htm

The Social Gerontology Group, Uppsala, <http://www.soc.uu.se/research/gerontology/>

Department of Domestic Sciences, Uppsala, <http://www.ihv.uu.se/publ.htm>

SENIOR FOOD-QOL - Quality of Life and Management of Living Resources.
Choosing foods, eating meals: sustaining independency of life in old age
Vårdvetenskap, Uppsala
<http://www.pubcare.uu.se/care/care/forskningsprojekt/mat1.htm>

The Institute for the Study of Ageing and Later Life (ISAL, Tema Äldre och Åldrande),
Linköping, http://infoweb.unit.liu.se/ituf/tema_ae/startpage

Division of Geriatric Medicine, Lund
<http://www.smi.mas.lu.se/ger/forskning/research.eng.html>
The Gerontology Research Centre in Lund <http://www.geron.lu.se/>

The Lundby Study - 50 years of psychiatric epidemiology
http://www.medfak.lu.se/forskning/medfak/projects_details.php?Proj=398

The Lund Longitudinal Dementia Study. A neuropsychiatric, neuropsychological,
neuroimaging, neuropathological and genetic investigation.
http://www.medfak.lu.se/forskning/medfak/projects_details.php?Proj=369

The Aged and the Economy, Departments of Economics and Economic History and
School of Social Work, Lund,
<http://www.ekh.lu.se/forskning/aldreprogram/Aldreeng.htm>

School of Health Sciences, Jönköping, Inst. of Gerontology
http://mars.hhj.hj.se/hhj%5Fsql/default.asp?V_DOC_ID=831

The Octo Twin Project <http://www.cdhg.psu.edu/octotwin/index.html>

The Gender Study. Aging in Women and Men. A Second Follow-up in a Longitudinal
Twin Study of Gender Differences in Health Behavior and Health Among Elderly.
http://mars.hhj.hj.se/hhj%5Fsql/default.asp?V_LANG_ID=2&RND=16

The NONA Study, Publications and Presentations,
http://mars.hhj.hj.se/hhj%5Fsql/default.asp?V_DOC_ID=835

The Betula Project – Aging.Memory.Dementia
<http://www.psy.umu.se/memory/Betula.html> (Engl.)

Web sites of Public Authorities

The National Institute of Working Life/ Arbetslivsinstitutet
<http://www.arbetslivsinstitutet.se/en/>
Statistics Sweden/ Statistiska Centralbyrån, SCB <http://www.scb.se/>
Surveys of Living Conditions/Undersökningarna av levnadsförhållanden, ULF.
http://www.scb.se/templates/Product_12187.asp (English)

Time use study in 2000/01 http://www.scb.se/templates/Product_12223.asp,
http://www.scb.se/templates/publdb/publikation_2725.asp&plopnr=1247
Women and Men in Sweden. Gender statistis .
http://www.scb.se/templates/Product_12237.asp.
http://www.scb.se/templates/publdb/publikation_2725.asp&plopnr=1738

Work Environment Surveys. http://www.scb.se/templates/Product_21021.asp
(English)
Labour Force Survey (LFS) http://www.scb.se/templates/Product_23276.asp
(English)

National Board of Health and Welfare <http://www.sos.se/>
National Board of Health and Welfare. Statistics <http://www.sos.se/sos/stat.htm>
<http://www.sos.se/sose/sos/omsos/statist.htm>
National Board of Health and Welfare. Yearbooks on Health and Medical Care. 2000, 2001, 2002. www.sos.se/mars/ndbflik.htm.
Cause-of-death Register
<http://www.sos.se/epc/english/dorseng.htm> (Engl)
Cancer register <http://www.sos.se/epc/english/cancereng.htm>
(Engl.)
Cancer-environment register www.sos.se/epc
Hospital discharge register <http://www.sos.se/epc/english/ParEng.htm>
(Engl.)
Myocardial infarction register <http://www.sos.se/epc/english/summary.htm>
(Engl.)
Register of injuries <http://www.sos.se/epc/english/injuryeng.htm>
(Engl)
European Home and Leisure Injury Surveillance System, EHLASSS.
<http://www.sos.se/epc/english/ehlasseng.htm> (Engl)
Social database <http://www.sos.se/sosmenye.htm> ,

Adverse drug reaction register <http://www.mpa.se/eng/index.shtml>
Swedish statistics on medicines <http://www.apoteket.se/>
CAN (Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs).
<http://www.can.se/>

Information system on accidents at work (ISA). Arbetsmiljöverket./ Swedish Work Environment Authority (SWEA)/ <http://www.av.se/statistik/eng/default.asp> (English)

Statistics on traffic accidents. The Swedish Institute for Transport and Communications Analysis, SIKÅ, http://www.sika-institute.se/english_fr.html

The National Agency for Higher Education/ Högskoleverket
http://www.eng.hsv.se/en/iwt/startpage/startpage_en.jsp?home=location

Swedish Social Science Data Service, SSD, <http://www.ssd.gu.se/eng.html>

Hemsidor till forskningsprojekt

ARC, Aging Research Center, (KI, SU)
<http://www.aldrecentrum.se/verksamhetARC02.htm>
<http://www.neurotec.ki.se/doge/arc/indexs.htm>
Sektionen för geriatrisk epidemiologi (KI) <http://www.neurotec.ki.se/doge/indexs.html>

Äldrecentrum (Stiftelsen Stockholms Läns Äldrecentrum)
<http://www.aldrecentrum.se/index.html>

Sektorn för geriatrisk medicin <http://www.aldrecentrum.se/geriatr.html>
Sektorn för psykologi <http://www.aldrecentrum.se/psykolog.html>
Sektorn för socialt arbete <http://www.aldrecentrum.se/socarb.html>
Sektorn för socialgerontologi <http://www.aldrecentrum.se/socger.html>

SNACK Kungsholmen (KI, SU, Äldrecentrum) <http://www.aldrecentrum.se/snack.html>

SNACK The Swedish National Study on Ageing and Care, <http://www.snac.org/>

SNACK Åldrandet i Blekinge, <http://www.blekingefou.pp.se/SNAC/index.htm>

Svenska tvillingregistret (KI) http://www.mep.ki.se/twinreg/index_se.html

CHESS, Centre for Health Equity Studies of the Stockholm University and Karolinska Institutet (KI, SU), <http://www.chess.su.se/index.php> (svensk hemsida under produktion: http://www.chess.su.se/index_se.php)

SWEOLD II. A follow-up of living conditions of the oldest old

<http://www.chess.su.se/projects.php?PId=5>

Gender differences in health and survival — a life-course perspective

<http://www.chess.su.se/projects.php?PId=38>

Institutet för social forskning (SOFI) (SU) <http://www.sofi.su.se/forsk/forsk.htm>

Institutionen för socialt arbete - Socialhögskolan (SU)

<http://www.socarb.su.se/forskning.htm>

Populationsstudien av kvinnor i Göteborg <http://www.host.gu.se/allmed/>

Populationsstudierna i Göteborg, H70 m.fl. (UG, Sahlgrenska Akademien)

<http://www.host.gu.se/geriatrik/forskning/index.htm>

NOrdic Research of Ageing (NORA) - en jämförande studie om det normala åldrandet i Danmark, Finland och Sverige

http://www.host.gu.se/geriatrik/forskning/forskning_beskrivningar/NORA/index.htm

Hälsa, Handikapp, Åldrande (GU) <http://www.psy.gu.se/halsa.html>

TEMA Ä (Äldre och åldrande. LiU) http://infoweb.unit.liu.se/ituf/tema_ae/presentation

GÅS (Gott åldrande i Skåne) <http://www.smi.mas.lu.se/ger/gas/index.html>

De äldre och ekonomin (LU) <http://www.ekh.lu.se/forskning/aldreprogram/Aldre.htm>

Avdelningen för geriatrik (LU)

<http://www.smi.mas.lu.se/ger/verksamhet/presentation.html>

Lundbystudien - Psykiatrisk epidemiologi under 50 år

http://www.medfak.lu.se/forskning/medfak/projects_details.php?Proj=398&Lang=Sv

Institutet för gerontologi, Hälsohögskolan i Jönköping

http://mars.hhj.hj.se/hhj%5Fsql/default.asp?V_DOC_ID=831

OCTO-Twin, Åldrande, miljö och arv - en studie av tvillingar 80 år och äldre,

http://mars.hhj.hj.se/hhj%5Fsql/default.asp?V_DOC_ID=832

Genderprojektet. Kvinnor och mäns åldrande. En longitudinell tvillingundersökning av könsskillnader i hälsa och hälsobeteende på äldre dar/

http://mars.hhj.hj.se/hhj%5Fsql/default.asp?V_DOC_ID=833

NONA http://mars.hhj.hj.se/hhj%5Fsql/default.asp?V_DOC_ID=834

Vårdalsinstitutet (Vårdalstiftelsen, GU, LU)

<http://www.vardalinstitutet.net/PSUser/servlet/com.ausys.ps.web.user.servlet.PageServlet?nodeid=1197&pageversion=1>

Betula projektet.(UmU, SU)

<http://www.psy.umu.se/memory/Betula/Betulaprojektet.html>

Socialgerontologi (UU) <http://www.soc.uu.se/research/gerontology/> (eng.)
Hushållsvetenskap (UU) <http://www.ihv.uu.se//kost/husvetforsk.htm>
<http://www.pubcare.uu.se/care/care/forskningsprojekt/mat1.htm>

Myndigheternas hemsidor:

Arbetslivsinstitutet <http://www.arbetslivsinstitutet.se/>
Arbetsmiljöverket <http://www.av.se/>
Arbetsmiljöverket, Officiell statistik <http://www.av.se/statistik/showtype.asp?typeid=1>
Statistiska Centralbyrån, SCB <http://www.scb.se/>
Levnadsförhållanden http://www.scb.se/templates/Amnesomrade_12183.asp
Jämställdhetsstatistik. http://www.scb.se/templates/Product_12249.asp
http://www.scb.se/templates/publdb/publikation_2725.asp&plopnr=1738
Undersökningarna av levnadsförhållanden, ULF
http://www.scb.se/templates/Product_12199.asp
Tidsanvändningsundersökningen år 2000/01
http://www.scb.se/templates/Product_12223.asp
Arbetsmiljöundersökningen http://www.scb.se/templates/Product_21007.asp
Arbetskraftsundersökningar http://www.scb.se/templates/Product_23262.asp
Socialstyrelsen <http://www.sos.se/>
Sveriges officiella statistik, Socialstyrelsen <http://www.sos.se/sos/statisti.htm>
Epidemiologiskt centrum www.sos.se/epc
Dödsorsaksregistret <http://www.sos.se/epc/DORS/DODSREG.htm>
Cancerregistret <http://www.sos.se/epc/cancer/introcan.htm>
Patientregistret <http://www.sos.se/epc/par/index.htm>
Hjärtinfarktstatistiken <http://www.sos.se/epc/hjartreg/info.htm>
Skadestatistik <http://www.sos.se/epc/par/skador.htm>
Folkhälsan i siffror <http://192.137.163.40/EPCFS/>
Biverkningsregistret <http://www.mpa.se/biverkningar/index.shtml>
Läkemedelsstatistik <http://www.apoteket.se/> (Apoteket AB > Läkemedelsstatistik)
CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, <http://www.can.se/>

Trafikolyckor: Statens institut för kommunikationsanalys, SIKÅ, <http://www.sika-institute.se/index.html>

Svensk Samhällsvetenskaplig datatjänst, SSD, <http://www.ssd.gu.se/home.html>

Förkortningar:

GU – Göteborgs universitet
KI – Karolinska Institutet
LiU – Linköpings universitet
LU – Lunds universitet
SU – Stockholms universitet
UU – Uppsala Universitet